

به نام خداوند بخشنده مهربان

مبانی داروسازی تألیفی و بیمارستانی

تألیف:

منصور رستگارپناه

سرشناسه	:	رستگاریناه، منصور
عنوان و نام پدیدآور	:	مبینی داروسازی بالینی و بیمارستانی / تألیف منصور رستگاریناه، با همکاری رسول سلطانی
مشخصات نشر	:	تهران: صهیب دانش، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۲۸۲ص؛ مصور، جدول.
شابک	:	978-600-5692-34-1
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	داروسازی
موضوع	:	داروشناسی بالینی
تثامنه افزوده	:	سلطانی، رسول
رده بندی کنگره	:	۹۲RSالف/م۲
رده بندی دیویی	:	۶۱۵/۱
سماره کتاتشناسی ملی	:	۱۹۵۴۶۵۱

مبانی داروسازی بالینی و بیمارستانی

تألیف: منه و رستگاریناه

ناشر: صهیب دانش

تیراژ: ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۳

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۷-۴۵-۵۶۹۲-۶۰۰-۹۷۸

تلفن: ۰۹۱۲۳۵۹۱۴۴۳-۶۶۴۰۶۴۷۷

بخش اول: مبانی داروسازی بیمارستانی

۱۱	فصل اول: کلیات
۱۷	فصل دوم: اهداف و ساختار «بخش مراقبت‌های دارویی» در بیمارستان
۳۵	فصل سوم: سیستم‌های نوین توزیع دارو در بیمارستان
۶۵	فصل چهارم: ماسک (خودکارسازی) در بخش مراقبت‌های دارویی
۸۳	فصل پنجم: تهیه محلول‌های ترکیبی وریدی در بیمارستان (IV Admixture)
۱۰۵	فصل ششم: نحوه استفاده از داروهای شیمی درمانی (سایتوتوکسیک)
۱۳۱	فصل هفتم: آشنایی با تجهیزات شکی پر مصرف در بیمارستان
۱۶۱	فصل هشتم: منابع اطلاعات دارویی در بیمارستان

بخش دوم: مبانی داروسازی بالینی (فارماکوتراپی)

۱۶۹	فصل نهم: آشنایی با داروسازی بالینی (فارماکوتراپی)
۱۸۳	فصل دهم: اصول مراقبت‌های دارودرمانی در بیمارستان
۲۰۷	فصل یازدهم: تغذیه تام وریدی (TPN: Total Parenteral Nutrition) در بیماران بستری
۲۳۱	فصل دوازدهم: مراکز اطلاعات دارویی و کنترل مسمومیت (DPTC)

بخش سوم: پیوست

۲۴۱	۱- راهنمای یافتن اطلاعات دارویی در ستون پزشکی
۲۴۹	۲- فهرست برخی از داروهای مورد استفاده در بیمارستان (فرمولر)

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

داروسازی بالینی «امروزه یک واژه متداول در داروسازی بوده و از جایگاه ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. داروسازی بالینی شامل تمامی خدماتی می‌شود که توسط داروسازان متخصص در بیمارستان، کلینیک، خانه سالمندان، بخش مراقبت‌های دارویی (داروخانه مرکزی و داروخانه‌های بیمارستان) و سایر مراکز داروسازی و بالاخره در هر جایی که دارو تجویز و مصرف می‌شود، ارائه می‌گردد.

در حالی که آموزش داروسازی در گذشته بیشتر بر مبنای سنتز، شیمی مواد دارویی و تهیه داروها بود، امروزه داروسازی بیشتر بر مبنای بررسی نیازهای جامعه از منظر مصرف دارو، روش تجویز و بررسی اثرات داروها روی بیماران است. در واقع مرکز توجه از دارو به خود بیمار یا جمعیت خاص از بیماران که داروها را دریافت می‌کنند، تغییر یافته است.

هدف کلی داروسازی بالینی بهبود تجویز و مصرف داروهای دارویی است که از طریق به حداکثر رساندن اثرات بالینی داروها، استفاده از مؤثرترین درمان برای هر بیمار خاص، کاهش ریسک عوارض جانبی داروها، پایش دارو درمانی، تهیه جایگزین‌های مناسب برای بیماران و همکاری بیمار با درمان حاصل می‌شود.

این خدمات در سه سطح ارائه می‌شود:

1. قبل از تجویز و مصرف دارو: داروسازان بالینی با بررسی مطالعات بالینی و داشتن اطلاعات دارویی لازم این توانایی را دارند که در مورد سیاست‌گذاری‌های دارویی از این نظر که چه

داروهایی صلاحیت ورود به بازار دارند، چه داروهایی در فرمولر کشور و در بیمارستان قرار گیرد، تصمیم گیری می نمایند.

۲. در حین تجویز و مصرف دارو (مشاور پزشکان در مورد انتخاب بهترین دارو و درمان صحیح): در واقع مداخله حرفه‌ای مستقیم داروسازان بالینی در زمان تجویز صورت می گیرد؛ مانند توجه به دوز خاص داروها، TDM، پایش و پیش گیری از تداخلات دارویی خطرناک، بررسی عوارض دارویی (ADR) و خطاهای دارویی.

بعد از تجویز دارو: ارزیابی مصرف داروها، بررسی پاسخ درمانی بیماران، بررسی، پذیرش (کمپلاینس) بیمار، بررسی مصرف صحیح داروها، ارائه اطلاعات مفید به پزشکان، بررسی خطاهای دارویی به عنوان عضو تیم پزشکی از خدمات بالقوه داروسازان بالینی در مرحله بعد از تجویز دارو است.

کارآموزی در عرصه بیمارستانی

اهمیت موضوع کارآموزی زمان مشخص می شود که یک داروساز پس از فارغ التحصیلی باید به کار حرفه‌ای بپردازد. با توجه به اینکه مرحله داروسازی دارای ابعاد علمی - خدماتی می باشد، ضرورت دارد یک دانشجوی داروسازی با جنبه‌های مختلف کار در بیمارستان آشنا شود. یک دوره آموزش نظری و عملی برای کسب مهارت‌ها، ضروری جهت تصدی مسئولیت فنی و اداره داروخانه پس از فارغ التحصیلی مورد نیاز می باشد.

اهداف این دوره عبارتند از: کسب مهارت نسبت به پیچیدگی نسخه خوانی، تحویل دارو، سفارش دارو از شرکت‌های دارویی، شرایط پذیرش بیمه، مهارت برقراری ارتباط با بیمار، پزشک، پرستار، انبارگردانی داروها، آشنایی با شرایط نگهداری دارو، فهرست داروهای بدون نسخه، نحوه نوشتن دستورات دارویی، نحوه محاسبه قیمت نسخه‌ها، نحوه تهیه داروهای ترکیبی، وظایف مسئول فنی، مسئولیت‌های قانونی مسئول فنی، استانداردهای که توسط سازمان داروخانه کنترل می شود. مدیریت مالی اداری داروخانه.

این مجموعه به عنوان کتاب مرجع در عرصه بیمارستان برای داروسازان، دانشجویان داروسازی و همچنین برای ارتقاء سطح علمی و به روزرسانی اطلاعات داروسازان شاغل در

مراکز درمانی و آشنایی با اصول فارماکوتراپی (داروسازی بالینی)، تهیه و تقدیم جامعه پزشکی می‌گردد.

در این مجموعه سعی شده است از تجارب گذشته و نگاه به آینده، مخاطبان خود را با وضعیت موجود و روش‌های نوین داروسازی در حد بضاعت آشنا نماییم. جا دارد بدینوسیله از همه کسانی که در این راه بنده را یاری نموده‌اند سپاسگزاری نمایم. از خداوند توفیق خدمت و جلب رضای او را خواستاریم.

گر دردمند عشق بنالد غریب نیست	درد نیست درد عشق که هیچش طیب نیست
پروای قول ناصح و پند ادیب نیست	دانند عاقلان که مجانین عشق را
آنست کز حیات جهانش نصیب نیست	هر که سراب بشنخوردیست و درد درد
خوشر ز بوی دوست دگر هیچ طیب نیست	در مکن بود و نماند و امثال طیبات
ور نه چو در کمند بمیرد عجیب نیست	صید از کما لشر بهد والعجب بود
باک از جفای دشمن و جور رقیب نیست	گر دوست واقفست که بر من چه می‌رود
هم صبر بر حبیب که صبر از حبیب نیست	سعدی ز دست دوست شکایت کجا بی

دکتر منصور رستگار پناه

مهرماه ۱۳۸۷